

IRODALOM

Schwimmer Mihály: Mit kell tudnia a fa- és tüzelőanyag-kereskedőknek a rájuk vonatkozó érvényes rendeletekről. (Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Tüzelőanyagellátási Országos Bizottságának a kiadása, Budapest, 1940.) Ára 10.50 P.

Hogy a kérdésről egy 250 oldalas könyvet lehetett, sőt kellett írni, már egymaga is elég bizonyosság arra, milyen szükség volt erre a munkára.

Hiszen napról-napra látjuk mennyi zavar, félremagyarázás és ennek következtében nem egyszer sok nehézség, sőt hivatalos büntető eljárás forrása a tűzifa-kereskedelem mai bonyolult helyzete, amelyet talán csak a szakma legkiválóbbjai tudnak teljes egészében tisztán áttekinteni, míg a tájékozatlanabbak megfelelő vezérfonal és magyarázat nélkül aligha igazodnak el a rendeletek útvesztőjében.

A szerző nem könnyű munkát végzett, amikor a kérdés rendszeres feldolgozására és a részletek fárasztó halmazában a kapcsolatok kimutatására vállalkozott. Módszere vérbelien gyakorlati és ezért jó: a nélkülözhetetlen tudnivalókat biztos kézzel csoportosítja és az anyagot mindenütt bőséges magyarázatokkal, sőt számbeli példákkal is megvilágítja.

Könyve — amelyhez *nemes Fejes László*, a győri Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke írt előszót — a hazai és külföldről behozott fa és szén termelésére, szállítására és árusítására vonatkozó rendelkezéseken felül a tisztviselők és alkalmazottak munkaidejére, kereseti adójára, legkisebb munkabérére, szabadságolására és az érvényesíthető fuvarbérekre is kiterjed, sőt az államerdészeti igazgatás jelenlegi külső szerveinek az ismertetését és a kijelölt tűzifa-nagykereskedők névsorát is magában foglalja.

Dr. Csörgéy Titus: Madárvédelem a kertben. (A M. Kir. Madártani Intézet kiadása, Budapest, 1940.)

A népszerű 2 íves füzet immár 8. kiadásban kerül a madárbarát nagyközönség kezébe.

Ez kétségtelenül annak a jele, hogy a M. Kir. Madártani Intézet maradéktalanul elérte a célját vele: a madarak megismerése egyre teljesebb lesz és a velük való szeretetteljes foglalkozás az első tökéletlen tapogatózások után céltudatos és eredményes segítséggé válik. A kitűnően összeállított anyagot *Vertse Albert dr.*, m. kir. kísérletügyi asszisztens bővítette a legújabb adatokkal, a régi ábrák száma pedig sok kitűnő és nem-csekély oktató hatású fényképpel és rajzzal szaporodott.

Akinek az életében tiszta és önzetlen öröm a madár és aki jó szívvel akar segíteni rajtuk, az rendelje meg mielőbb az igazán kitűnő kis füzetet, amelyet díjtalanul bocsát az Intézet a komoly érdeklődők rendelkezésére.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye. (LXXV. köt. 1941.)

1—2. sz. — *Rihmer P.*: A táj jelentősége az építészetben és a városépítésben.

3—4. sz. — *Zoványi L.*: A szabadelvű tőkés gazdálkodás telítési pontjai.

A Műszaki Világ. (V. évf. 1941.)

1. sz. — *Krompecher L.*: Világnézet és építkezési anyaggazdálkodás. — *Guothfalvy Dorner Z.*: A Szovjetunió gazdasági élete. — *Sterio L.*: Carl Benz és Gottlieb Daimler a mostani háború nagy győztesei.

2. sz. — *Varga J.*: Az új Magyarország kiépítésének műszaki, szociális és gazdasági feladatai. — *Krompecher L.*: 12 ezer budapesti szükség-óvóhely megépítése. — *Dr. Papházy N.*: Faszénbrikettből fejlesztett gázzal hajtott motorok.

3. sz. — *Dr. Árvay J.*: Az új mérnöki rendtartás. — *Dr. Vitális I.*: A magyar széngazdálkodás problémái.

A Vadászkutya. (II. évf. 1941.)

1. sz. — *Iffj. gr. Esterházy L.*: A jó kutya! — *Dr. Forti J.*: Amerika vadászkutyatenyésztése. — *Dr. Mező B.*: Öröklött képesség — törzskönyvezés. — *Dr. Forti J.*: A kisműnszterlándi. — *Aigner Ö.*: A lövéstől rettegő vizsla gyógyítása. — *K. Kende M.*: Magyarokpó.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXIV. évf. 1941.)

1. sz. — —: Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1940 december hó 8-án, Budapesten tartott, 48. évi rendes közgyűlése.

2. sz. — *Dr. T. Róth K.*: A visszatért Erdély bányászata. — *Pattantyus Á. I.*: Péch Antal serlegbeszéd.

3. sz. — *Dr. Vitális I.*: A visszatért magyar- és erdélyországi részek szénélőfordulásai.

Gazdatisztek Lapja. (XLV. évf. 1941.)

2. sz. — —r.—gy.: Gazdatiszti fizetések. — *Bajusz S.*: A „Mezőgazdaság“ a gazdatisztekről.

Halászat. (XLII. évf. 1941.)

1. sz. — *Dr. Maucha R.*: A vízi élettér biológiai egyensúlya. — *Dr. Lukács K.*: Akváriumai megfigyelések Siófokon (I. k.) — *Kontur Gy.*: Pisztrángtenyésztési tanfolyam.

Kémikusok Lapja. (II. évf. 1941.)

1. sz. — *Dr. Wo. Ostwald*: Újabb szempontok és eredmények elektrolyteknak hidrofob kolloidokra gyakorolt hatásáról. — *Bogsch L.*: A visszatért Erdély talajkémesei.

Kertészeti Szemle. (XIII. évf. 1941.)

2. sz. — *Varga M.*: A japáni törpefák nevelésének művészete. — *Preczner G.*: A paradicsomtermesztés jövője. — *Dobos L.*: Gyümölcsfák koronaalakító nyese.

Köztelek. (LI. évf. 1941.)

1. sz. — *Dr. Ballenegger R.*: A városi szemét felhasználása a mezőgazdaságban. — *Kund E.*: A mezőgazdasági gépmunka szerepe mai helyzetünkben. — *Dr. Hérics-Tóth J.*: Az alma ipari értékesítése. — *Dr. Gaár J.*: Hatásköri összeütközések gazdasági eselések követeléseinek érvényesítése ügyében.

2. sz. — *W. B.*: Gondolatok az árszabályozásról és az irányított gazdálkodásról. — *Schuster B.*: „A munkaerő költsége a termelés folytonosságában.“ — *Legény Ö.* — *Dr. Surányi J.*: Hozzászólás a jövőévi kenyér kérdéséhez. — *Dworok K.*: A magyar búzatermesztés fejlődési lehetősége. — *Révy F.* — *Dr. Weiser I.*: „Egy érdekes sertéshizlalási mód“ korszerű megvilágításban.

3. sz. — *Dr. Kerpely A.*: Mentsük fel már egyszer a napraforgót a talajszarolás vádjától! — *Szabó L.*: A kétéves somkóró takarmányozása. — *Dr. Szahlender K.*: Adatok a borsosmenta termesztéséhez és lepárlásához.

4. sz. — *Frank T.*: A dugványtermesztés és a magtermő terület. — *Dr. Sük K.*: Az oldható foszforsav mennyiségének növelése a talajban nitrogéntrágyázással. — *Maderspach V.*: A havasi legeltetés észszerűsítése. — *Dr. Manninger R.*: A száj- és körömfájás elleni immunizálás körelőző oltással. — *Pörnczi J.*: Mennyi a gazdasági eseléd járandósága?

5. sz. — *Dr. Kégl J.*: Árszabályozás és irányítás. — *Fáber Gy.*: A gazdasági akadémiák fejlesztésének kérdései. — *E. Dorner B.*: A japán köles, új nevén „Kölesfü“. — *Horváth Z.*: Arab vérvonalak az angol telivérben.

Magyar Fajiac. (III. évf. 1941.)

1. sz. — *Faludi Gy.*: Takarékos faanyaggazdálkodás és a korszerű fűrészüzemberendezés. — *Béky A.*: Értékesebb fafajok elterjesztése és telepítése erdeinkben.

2. sz. — —: Magyar erdőadórendszer Erdélyben.

3. sz. — —: A MÁV-talpfa versenytárgyalás.

4. sz. — —: Mit kér a telepés kereskedelem?

5. sz. — —: A fanyersanyag. — —: Molcsány Gábor emlékbeszéde Kaán Károlyról.

Magyar Méh. (LXII. évf. 1941.)

1. sz. — *Ifj. Samu F.*: A méhészetet újabb nagy veszedelem fenyegeti! — *Báldy B.*: A szalmapárnák használatáról még néhány szó. — *Ifj. Vanyek R.*: A télire kukoricaszárral takart méhesaládok nagy veszedelme! — *Tamaskó J.*: A Mátyás-féle „Hungária“-köpenyes kaptárról. — *Kádár L.*: Mi a méhészet.

2. sz. — *Bujna V.*: A mézelőfák védelméhez. — *Ifj. Farkas J.*: A szalmakaptár préselő gépről még néhány szó. — *Ács I.*: „Vándor fekvőkaptár“ és „Keretanyarás“. — *Hagara I.*: Méhlegelő terjedése.

Magyar Vadászujság. (XLI. évf. 1941.)

1. sz. — *Dr. Geist G.*: Séta egy vadásztörvénytervezet körül. — *Ujhelyi K.*: Széljegyzetek a 246.832/1940. F. M. számú rendelethez. — *Marton J.*: Néhány jól bevált mérgezési mód. — —: Lehet-e és szociális szempontból szabad-e a medve vadászatát egyáltalán tilalmozni?

2. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Nagyméltóságú báró Bánffy Dániel magyar kir. földművelésügyi miniszter úr figyelmébe. — *K-né Éltető M.*: A marosmenti őzállomány pusztulása. — *Gy. Takách Gy.*: Az aganes fejlődése és színe. — *Kontsits P.*: A vadászható vadfajok mündegyikére kiterjedő, pontos löttvad-statisztikai kimutatásra van szükség az eddigi számgyjtemények helyett.

3. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Vadállományunk helyreállításának nehézségei. — *Gy. Takách Gy.*: Kie az a vad, amelyre többen löttek?

4. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: A turista ankét tanulságai. — *Gy. Takách Gy.*: Az erdélyi vadászbérletek felülvizsgálásához.

Mezőgazdasági Közlöny. (XIV. évf. 1941.)

1. sz. — *Sass G.*: Milyen gazdasági gépek hiányzanak országunkban? — —: Románia mezőgazdasági exportlehetőségei. — *s-n:* A dán mezőgazdaság átszervezése.

Vadászat — Halászat. (IX. évf. 1941.)

1. sz. — *Gr. Festetich P.*: Újévi gondolatok. — *Péchy-Horváth R.*: Régi erdélyi vadászatok. — *a. Balogh A.*: Válasz a sötétenlátóknak.

2. sz. — *Sárvári:* Mi lesz ezután? — *Dr. Fenczik J.*: Hasznos tudnivalók a róka vadászatához. — *V. Nagy I.*: Méreg nélkül (1. k.). — *Dr. Somogyi Z.*: Horgásztársadalmunk kívánságai halállományunk feljavitására nézve.

Nimród Vadászlap. (II. évf. 1941.)

1. sz. — *Balogh A.*: A vadászati jog reformja és a román vadászati törvény. — *Dr. Ehik Gy.*: Mitől színes az aganes? — *Dr. Széchenyi J.* — *József A.*: Bírói jelentés a tacsó véresapázó-versnyről. — *Dr. Fenczik J.*: Pusztuljon-e a kopó.

2. sz. — *Sólyom:* Akikre nem vonatkozik a tilalom. — *Fekete A.*: Vadászati viszonyaink az elmúlt huszonkét év alatt. — *Dr. Thwóczy T.*: Fogoly-aggályok. — *Dr. Varga E.*: Vadásszunk vérebbel. — *Székely Z.*: A héja.

3. sz. — *Dr. Hápká P.*: A máramarosi vadászati viszonyokhoz. — *Dr. Tarján T.*: Megváltozott a madárvilág.

4. sz. — *Balogh A.*: Egy százötven év előtti érdekes térkép. — *Réz E.*: Visszaemlékezések. — *Bujtár A.*: Nainak. — *D. Halász M.*: Hurkolók, törözök és társaik... — —: Az eredeti „Mauser“ golyópuskák töltényei. — *Bástyai-Holtzer L.*: Vadonfogott héját idomítok.

Technika. (XXII. évf. 1941.)

1. sz. — *Dr. Stachó T.*: A mérnökök matematikai kiképzésének problémái. — *Vajda Ö.*: Mezőgazdasági iparaink. — *Dr. Gállik I.*: Történelmi visszapillantás régebbi Dunahídjaink építésére. — *Dr. Kiss T.*: A budapesti városháza 1940. évi tervpályázata. — *Tóth K. G.*: Új magyar falusi házak. — *Gosztonyi A.*: Újabb víznyomáscsökkentők. — *Mezey M.*: Két egymásra merőleges keretantenna sugárzási tulajdonságai. — —: A József Nádor Műgyetem Mérnöki Továbbképző intézetének 1941. évi tanfolyama.

Természettudományi Közlöny. (73. köt. 1941.)

1. sz. — *Kir. Magy. Természettudományi Társulat:* A századik esztendő. — *Hegedüs L.:* A beszéd mechanizmusa. — *Moesz G.:* A sötétség gombái. — *Vámos L.:* A pellagra. — *Erdey-Gruz T.:* Láthatók-e a molekulák? — *M. J.:* Újabb megfigyelések a rádiummérgezésről. — *Dr. Mika F.:* Különböző fémek hatása a halakra.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGDZEITUNG. 1941. 1. sz.

W. Schmidt: Örökléstanai kérdések. (Erbforschungsfragen.) 1—15. old.

Götzenek és Lantelmének a *Japunk* 1939. évi II., ill. IV. füzetében (189. ill. 399. old.) ismertetett bíráló közleményeire válaszol és az érvek nagy számával bizonyítja, hogy ellenfelei részben tévesen értelmezik az örökléstan alapvető tanításait és ezért jutnak hibás következtetésekre, másrészt pedig felsorakoztatott adatainak nincsen meggyőző értékük és így a bírálat tárgyává tett kutatási eredményeket nem ingathatják meg.

Greisz: A legeltetés és a vadászat. (Weide- und Jagdwirtschaft.) 15—22. old.

A két, egymás érdekeit gyakran keresztező gazdasági ágának ugyanazon a területen való párhuzamos üzése a jogszabályok hazájában, Németországban is sok ellentét forrása.

A szerző előbb tisztán gazdasági szempontból vizsgálja a kérdést, hogy t. i. a legeltetés és a vadászat különböző fajtái mikor és milyen mértékben akadályozzák egymást, azután pedig a jelenleg érvényben lévő törvényes rendszabályokat ismerteti, amelyek korlátokat állítottak mind a legeltetésnek, mind a vadászatnak.

SCHWEIZERISCHE ZEITSCHRIFT FÜR FORSTWESEN. 1941. 1. sz.

Heim: Erdőpusztítás Új-Zealandban a Patagoniában. (Waldzerstörung in Neuseeland und Patagonien.) 5—8. old.

A közleményhez mellékelt 8. valóban megdöbbentő fénykép a rövid szövegnél is meggyőzőbben hirdeti, hogy az emberi kapzsiság és nem-törődömség milyen helyrehozhatatlan pusztítást tud végezni még a természet kimeríthetetlennek hitt kincseskamrájában is.

DER DEUTSCHE FORSTWIRT. 1941. 1/2—7/8. sz.

Dieterich: Az erdőgazdaság kiépítése a nagynémet térben. (Der Ausbau der Forstwirtschaft im grossdeutschen Raum.) 1—7. és 16—20. old.

A birodalom területének fokozatos nagyobbodásával nemcsak az erdőszűkség mértéke változott, hanem jelentős eltolódások léptek fel a fafajok és korosztályok tömegbeli és érték szerinti megoszlásában is.

Németország erdőgazdasági politikáját tehát új alapokra kell fektetni, hogy egyrészt a zavartalan és tartamos termelés, másrészt pedig a szűkségletek fedezése kielégítő legyen. A szerző a jelenlegi helyzet gondos mérlegeléséből — vagyis a megszállás alatt álló lengyel erdőket is figyelembe véve — vonja le következtetéseit mind fa-, mind pedig erdőgazdasági irányban. A legfontosabb teendő szerinte az *erdészeti statisztika nagyarányú fejlesztése*, amelynek a fával kapcsolatos összes részletkérdésekre ki kell terjedni, tehát az erdőterület, birtokviszonyok, fafajeloszlás és fatermés általános adatain felül a *termelés fokozásának a lehetőségeire* és a fogyasztás ellenőrzésére is.

Ezért van sürgősen szükség az erdők pontos termőhelyi értékelésére, a kiméletet, ill. javítást kívánó területek kimutatására, a beaterjesebb feltárás előnyeinek a számbavételére, végül olyan átfogó érvényű erdőrendezési és erdőművelési tervezésre, amely az alapvető kutatások eredményein felépülve a helyi viszonyok gondos mérlegelésével az erdő teljesítőképességének a felső határához vezet.

Ezeknek az elmunkálatoknak egy része (pl. a termőhelyi térképek elkészítése) már folyamatban van, de a várt eredmény érdekében még további törvényes intézkedések esedékesek.

Igy elsősorban a paraszterdők hozadékát kell emelni, ami csak a fokozott állami ellenőrzés bevezetése alapján lehetséges. A tervszerűségnek és szaktudásnak a jövőben mindenütt nagyobb mértékben kell érvényesülnie és a fagazdaság egyensúlya érdekében számos faipari üzemet jelenlegi, mesterségesen táplált helyéről a nagy, erdős vidékekre kell áthelyezni.

Parchmann: 1941. 3. old.

A szerző mint a német fagazdaság irányító szervének a vezetője 1941-re a faellátás tekintetében is új európai rendet jósol, amelynek a termelt javak igazságosabb elosztásán és a szükségletek minél teljesebb ellátásán kell felépülnie.

Schmid: A magánerdők gondozása Ausztriában. (Die Betreuung des Privatwaldes in der Ostmark.) 33—36. és 49—53. old.

A történelmi visszapillantásnak szánt tanulmányban a szerző bevezetőül az 1852. évi híres osztrák erdőtvényt ismerteti, amely a korát messze megelőző intézkedéseket tartalmazott és kétségtelenül szilárd alapja volt az osztrák erdőgazdaság felfelé ívelő fejlődésének. A magánérdek legnagyobb része közvetett vagy közvetlen formában a törvény ellenőrzése alatt állott és ez nemcsak az erdőpusztítást akadályozta meg, hanem a szakszerűség érvényesítésével a fatermés mennyiségi és minőségi növekedéséig vezetett.

A Monarchia összeomlása után Németausztria tovább haladt a megkezdett úton és — a szociális követelményeknek megfelelően — különösen a paraszterdőket vette gondjaiba. Az állami segítség részben ingyen esemeték kiosztásában, részben tanító és felvilágosító munkában, de ezen felül tetemes erdősíntési jutalmak és egyéb anyagi támogatások formájában is érvényesült.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1941. 1—4. sz.

Belani: Vegyük elejét a csapágyak felmelegedésének a fűrészüzemekben. (Verhütet das Heisslaufen von Gleitlagern in Säge-, Hobel- und Furnierwerken!) 1. sz. 18—19. old.

A kívánt célt a csapágy-fém gondos megválasztásával, a csapágyak szakszerű szerkezeti megoldásával, megfelelő kenőanyag alkalmazásával és korszerű hőoptikai jelzőberendezések felszerelésével érhetjük el.

Alpers: Nagynémetország és az európai erdő- és fagazdaság. (Grossdeutschland und die europäische Forst- und Holzwirtschaft.) 2/3. sz. 1—5. old.

A német erdőszet államtitkára bátor őszinteséggel ismeri be, hogy a most folyó élet-halál harcra való felkészüléshez szükséges túltermeléseket a háború befejezése után nemcsak azonnal be kell szüntetni, hanem a hiányok mielőbbi kiküszöbölése végett a legszigorúbb takarékosággal kell gazdálkodni. Hangsúlyozza, hogy a szociális Németország fafogyasztása állandóan emelkedőben van és ezidőszertint fejlen-

ként legalább 1 m³ szerfaszükséglettel kell számolni, ami azt jelenti, hogy a birodalomnak békében is tetemes behozatalra lesz szüksége. Teljes elismeréssel méltatja a lapunk 1939. évi II. füzetében ismertetett „piacrend” működését, amelynek időben való bevezetése lehetővé tette, hogy a háború kitörésekor a fatermelés, -értékesítés és -fogyasztás szinte pillanatok alatt hozzáigazodhatott a hadiállapothoz.

Ez a szervezet nemcsak a szükségletek hiánytalan fedezéséről gondoskodik, hanem fokozott mértékben érvényesíti a takarékoság elvét és kiegyensúlyozó szerepével máris példát szolgáltatott más államoknak is.

Parchmann: A fa Európa jövőbeli nagytér-gazdaságában. (Holz in der kommenden Grossraumwirtschaft Europas.) 2/3. sz. 5—6. old.

A középeurópai államokban Németország vezetése alatt kialakuló nagytér-gazdaság legfontosabb feladata, hogy az erdő- és fagazdaság terén is a termelt javak olyan tervszerű kicserélését vezesse be, amely a mutatókó szükségletek teljes fedezését és a feleslegek legjobb elhelyezését teszi lehetővé.

Páter: Északerdély közlekedési kérdései. (Die Verkehrsprobleme Nordsiebenbürgens.) 2/3. sz. 11—12. old.

A szerző — aki hosszú gyakorlata alapján kitűnő ismerője Erdélynek — a második bécsi döntés folytán előállott nehéz közlekedésügyi helyzetet ismerteti és azokat a munkálatokat, amelyekkel a magyar kormány a legszükségesebb vasútvonalak kiépítése útján az anyaországtól elvágtott Székelyföldön segíteni kíván.

Buchholz: Az erdő jelentősége az orosz síkság veszélyeztetett vízgazdálkodása szempontjából. (Die Bedeutung des Waldes für den bedrohten Wasserhaushalt der russischen Ebene.) 4. sz. 5—8. old.

A statisztika adatai szerint az orosz birodalom európai részében 1914—1928-ig kb. 8—10 millió hektár erdőt irtottak ki.

Ez a szörnyű pusztítás nem maradhatott hatás nélkül. Ma az a helyzet, hogy a Volga-vízrendszer folyói nyáron erősen megapadnak, a Kaspi-tenger szintje pedig máris 1½ m-rel süllyedt és további süllyedésével kell számolni. Érthető tehát, hogy a déli vidékeken egyre gyakoribbak a súlyos nyári aszályok.

A további veszélyek elhárítására a szovjetkormány már 1936-ban törvényes védelem alá helyezte az összes folyók környékén lévő, ill. a vízgyűjtő területeikhez tartozó erdőségeket és azokban erősen korlátozta a fahasználatot. Ezen felül pedig terve vette egy olyan csatorna-rendszernek a megépítését, amely az Északi Jegestengerbe ömlő folyók feles vizét juttatná el a dél felé folyókba és így nemcsak az utóbbiak hiányát pótolná, hanem az északi vidékek egyre fokozódó elmoosarasodását is megállíthatná.

Fröhlich: A rönkök döntési ideje és kezelése a feldolgozásig. (Fällungszeit und Behandlung des Rundholzes bis zum Verschnitt.) 4. sz. 12—14. old.

A szerző sokévi tapasztalataiból a következő eredményeket szűrte le: 1. A téli döntésű fenyőfa értékesebb fűrészanyagot ad, mint a tavasszal termelt rönkök, de csak abban az esetben, ha a döntés már szeptember elején megkezdődik. 2. A döntéstől a felfűrészelésig terjedő időt a lehető legrövidebbre kell leszállítani. 3. A fűrészelés előtt a rönköknek megfelelő szárításra van szükségük és ezért a rakásolásokra különös gond fordítandó. 4. A bükkfánál a felfűrészélést minél jobban siettetni kell.

Kaiser: A hulladék értékesítése. (Kampf den Abfällen.) 4. sz. 16—17. old.

A legtöbb fűrésztelepen még ma is az eltüzelés a hulladék értékesítésének az egyedüli módja. Pedig a papír-, cellulóz-, facukor- és műfagyarak nyersanyag-szükséglete egyre növekszik és ezért célszerű a fűrésztelepek létesítésénél ilyenekkel is kapcsolatot teremteni, mert akkor az átlagos 65%-nyi kihozatal könnyen 75%-ra emelhető, különösen, ha korszerű gépeket alkalmazunk.

JOURNAL OF FORESTRY. 1940. XII. sz.

Schreiner: A kutatás munkaterve és költségei. (Research Organisation and Cost Accounts.) 909—915. old.

Az eredmény egyik fontos előfeltétele a minden részletre kiterjedő, jól átgondolt munkaterv és a teljesítés előrehaladásának állandó, pontos ellenőrzése.

Hirt: Az 5-tűs fenyők fogékonyága a rozsdagombával szemben. (Relative Susceptibility to Cronartium Ribicola of 5-Needled Pines Planted in the East.) 932—937. old.

Az igen érdekes vizsgálatok megállapították, hogy a fertőzéssel szemben a *Pinus cembra* var. *helvetica* egyáltalában nem fogékony és eléggé ellenállóak a *P. monticola*, *P. flexilis*, valamint a *P. strobiformis* is, míg *P. peuce*, *P. koraiensis* és *P. aristata* megbetegedése a felsorolás szerinti esőkkenő körülményekben egyre súlyosabb volt.

Le Barron és Swayne: A karásonya tűhullásának a megakadályozása. (Retarding Needle Fall on Black Spruce Christmas Trees.) 941—943. old.

A *Picea mariana* nevű fenyő az amerikaiak kedvelt karásonyfa. Érthető tehát, hogy a kereskedelem régóta keresi a módját, mivel lehetne a tűk korai lehullását megakadályozni.

A finoman porlasztott zöld vagy ezüst festékkel való bevonás eredményes, de költséges eljárás. A szerző vizsgálatai szerint a legmegfelelőbb módszer a használatbavétel előtti, hosszabb ideig tartó vízben való áztatás. A víznek „tartósító” vegyszerekkel való telítése csak a költségeket emeli, anélkül, hogy a tűhullást hosszabb időre megakadályozná.

LES A DREVO. 1941. 1—4. sz.

A VII. évfolyamába lépő hetilap ez év elejétől 16 oldal terjedelemben jelenik meg és minden jelentősebb tanulmányhoz teljes szövegű német fordítást, vagy igen bő kivonatot ad, ami a külföld számára a hozzáférhető kétségtelenül igen megkönnyíti. Az első 4 számban a következő figyelemreméltó cikkeket találjuk:

Klučar: Az erdőgazdaság új feladatai az új esztendőben. (Nové úlohy lesného hospodárstva v novom roku.) 1/2. sz. 1—2. old.

Szlovákia nemesak a politikai vezetésben vette át hatalmas barátjának, Németországnak a példáját, hanem gazdasági téren is a nemzeti szocialista eszmék mimél teljesebb megvalósítására törekszik.

Az új erdő- és fagazdasági rendszer kiépítésében a tisztviselőkarra fokozott feladat vár, mert a részletkérdések helyes megoldása egyedül tőlük függ. A szerző kifejti, hogy a jövőben különösen a községi és úrbéres erdők kezelésére, a magánerdőbirtokok jövedelmezőségének a növelésére, az értékesítés megszervezésére és az elmaradt felújítások teljesítésére kell nagy gondot fordítani. Szlovákia fakivitelé-

ben Németország 83,7%-kal szerepelt, természetes tehát, hogy erdőgazdaságának minden fontosabb kérdését a birodalommal egyetértésben kívánja megoldani.

Bencsik: A nagyvad okozta erdőkárok. (Škody v našich lesoch divokou zverou. 1/2. sz. 3—4. o.d.

Szlovákiában is sok a rágás- és hántáskár és ezért a szerző a vadállomány megfelelő apasztását, az okszerű etetés bevezetését és a nagykiterjedésű tarvágások mellőzését kívánja.

Kempný: A fapiac szabályozása. (O úprave drevárskeho trhu.) 1/2. sz. 5—6. old.

Az irányított gazdálkodás elveit Szlovákia még csak részben vette át, de a német példa arra int, hogy az erdő- és fagazdaságban a minden részletre kiterjedő szabályozás megvalósítása időszerű és szükséges.

—**č.**: **Az ipari telepek, fűrészek és rakodók helyes megválasztása. (Správna voľ'ba pozemku pri stavbách píl a skladov.) 1—2. sz. 6. és 4. sz. 5. old.**

Faipari telepek létesítésénél, az építkezések és műszaki berendezések célszerű, helyes kivitele igen fontos körülmény, amely nagy mértékben befolyásolja az üzem gazdaságosságát. A szerző röviden megvilágítja azokat a szempontokat, amelyeket az erőforrás megválasztásánál, a rakodótér kialakításánál és az anyag tárolásánál figyelembe kell venni.

Ing. Ka.: Az erdőlésről. (Prebierky.) 3. sz. 4. old.

Roth Gyulának az „Erdészeti Lapok“ 1940. évi XII. füzetében ugyanilyen címen megjelent tanulmányát ismerteti.

Kropáč: Vadetetés télen. (Krmenie zveri v zime.) 3. sz. 5. old.

A múltévi szigorú tél Szlovákia vadállományát is nagyon megapasztotta és ezért a szerző fokozott gondozást tart szükségesnek.

Maeko: Az erdőgazdaságunk fejlesztésére irányuló törekvések. (Zlepšovacie snahy v lesnom hospodárstve.) 3. sz. 6—7. old. és 4. sz. 3—4. old.

Az erdő teljesítőképessége a termőhely és az állomány függvénye. A fafaj megválasztását és a telepítés módját a termőhely kívánalmai szabják meg és ebben a tekintetben a gazdaság vezetőjének a legnagyobb gonddal kell eljárnia. Az állomány helyes ápolása és okszerű kihasználása ugyancsak az összes helyi körülmények figyelembevételét kívánja meg és a pénzügyi eredmények mindig a végrehajtás sikerétől függnnek.

Mirošnyk: Egyszerű kérdés. (Problém menej grandiózny.) 4. sz. 1—2. old.

A fagáznak, mint motorhajtó anyagnak a jelentőségét hangsúlyozza.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1940. 5—12. sz.

Hess: A hó és a hógörgetegek tanulmányozásával foglalkozó svájci bizottság munkálkodása. (Le travail de la Commission suisse pour l'étude de la neige et des avalanches.) 93—100. és 117—127. old.

Az 1931-ben életrehívott bizottság működésének a nagy fontosságát és közérdekű voltát bizonyítja az a tény, hogy Svájjban a lavinák elleni védekezés érdekében 1876-tól 1933-ig végzett munkálatok, építkezések és erdősítések költségei összesen 28 millió svájci frankot tettek

ki; ennek az összegnek a jelentős részét az állam fedezte. A bizottságnak az államerdészeti igazgatás főnöke az elnöke és helyet kaptak benne: az államerdészet, a műgyetem, a vízépítési igazgatás, az ásványföldtani intézet, valamint a vasúttak képviselői. Hat kísérleti állomás végzi, a bizottság felügyelete alatt, a hó viselkedésével s a hógörgetegek keletkezésével összefüggő megfigyeléseket, tanulmányokat és kísérleteket, amelyekről a szerző részletes ismertetést ad.

A legjelentősebb munka a weissfluhjochi állomáson folyik; itt kísérletképpen robbantás útján mesterségesen is idéztek elő hógörgetegeket.

Barbey: Erődítmények s az erdő védelme. (Fortifications de campagne et protection forestière.) 100—104. old.

Háború esetén az erdőnek igen jelentős a szerepe, nemcsak fahozadéka folytán, hanem azért is, mert az erdő egyben természetadta terepvédő. A világháború s az ezt követő idők megfigyelései alapján a szerző arra az eredményre jutott, hogy a háború nem a túltermelések s szabálytalan fahasználatok útján okoz nagy károkat az erdőben, hanem azzal, hogy a törzsek kérgének — főként a tűlevelűeknek — a megsebzése következtében az erdő fáját pusztító rovarok néhány év múlva nagyon elszaporodnak.

Daubellay: A dió mint hadiipari fa. (Le noyer, arbre de la défense.) 106—108. old.

A gazdasági egyensúly és az ország semlegességének háború esetén való megvédése érdekében hozott svájci törvények egyike az ország területén található minden egyes diófának a kivágását 1940 óta engedélyhez köti. A szerző ezzel kapcsolatban a diófa hadászati jelentőségét ismerteti.

Barbey: A fa mint tüzelőanyag. (De l'utilisation du combustible ligneux.) 128—131. old.

Ahol tüzfában pillanatnyilag nagy a szükséglet, ott erősebb s gyakoribb tisztító vágást s gyérítést kell végezni. A szerző összehasonlítja a Svájcban tüzelésre használt legfontosabb fánemeknek — bükk, gyertyán, tölgyek, tűlevelűek — a fűtőhatását s a tüzeléssel kapcsolatos egyéb tulajdonságait.

Winkelmann: Miként kell a lúe kérgét eszerzésre alkalmassá tenni? (Comment préparer l'écorce d'épicéa pour la tannerie?) 148—149. old.

A fokozott tannin-termelés érdekében írt cikk.

Barbey: Az erdő mint a fuvarozók kisegítője. (La forêt au secours des transports.) 157—162. old.

A benzinnel faszéngázzal való pótlására serkentő tanulmány. Különösen a teherautók üzemanyaga szempontjából világítja meg a kérdés nagy jelentőségét.

Rieben: Két megfigyelés egy községi erdő üzemrendezése során. (Deux observations faites lors de l'aménagement d'une forêt communale.) 169—171. old.

1. Lébon maradó törzsek megjelölésénél a törzsre függőleges irányban alkalmazott jelzés (karcolás) sokkal nagyobb százalékban lett kéregrepedésnek és így rovar- vagy gombabetegségnek az okozója, mint a vízszintes jelölés.

2 Olyan átlaló használatánál, amelyiknek mércéjén a 10-es számot és a 10 többszöröseit (10, 20, 30, 40, ...) nagyobb számjegyekkel írták fel, mint a közbeeső számokat, az átlalást végző munkás a valóságnál több törzs átmérőjét olvassa le kerek (20-as, 30-as, 40-es) számnak.

Gut: Víztelenítés és erdősítés kicsinyben. (*Chevrons d'assainissement et de reboisement.*) 185—189. old.

Vizenyős erdőtalajon ék alakban kiásott rövid árkok csatornázás nélkül is nagy mértékben elősegítik a magvetés útján történő felújulást.

Gut: A levegő nedvessége és az asszimiláció. (*Humidité atmosphérique et assimilation.*) 205—208. old.

A reggeli órákban történő asszimiláció megszűnésének az időpontja és a levegő abszolút páratartalmának a hirtelen lecsökkenése között keresi az összefüggést.

Gut: A fatenyészet felső határa a Dôle-on (*A la limite de la végétation forestière sur la Dôle.*) 243—246. old.

A címben említett hegyesűcs arról nevezetes, hogy a svájci Júra legszívósabb lúcfenyvese található rajta. A szerző az 1370—1680 m. magasságban sýnlődő, kb. 1 hektár kiterjedésű gyér állomány tenyészetét ismerteti több fényképpel.

HORVATSKI ŠUMARSKI LIST. 1941. 1. sz.

Petračić: Malinska—Glavotok környékének a fatenyészte. (*Šumarsko—dendrološke bilješke iz područja Malinska—Glavotok na otoku Krku.*) 1—7. old.

Veglia szigetének a bórától többé-kevésbé megvédett ÉNy. részén sok jókarban tartott erdőcske van igen érdekes fatenyészettel. A szerző több érdekes törzs és állomány (szelíd gesztenye, *Pistacia terebinthinus*, *Quercus ilex*, stb.) fényképét mutatja be. Több állami erdőcske is van itt, a legnagyobb 59 ha terjedelmű; valamennyiben jobbára csak tűzifát termelnek.

Koprivnik: A fa és a háború. (*Drvo i rat.*) 7—12. old.

A hadiipar faszükséglete a korszerű háborúban is óriási. Németország, Anglia és Franciaország békében évente átlag 100 millió m³ szertaf használtak fel. Ha ehhez hozzáadjuk a hadifogyasztást és a háborús erdőpusztításokat, rövidesen igen nagymértékű fahiánnyal kell számolnunk. A löporgyártás egyre több cellulózt igényel, de a hajóépítésnél is nélkülözhetetlen még a fa. A Karszt-töbrökben nőtt rendkívül sűrű és keskeny, de egyenletes évgyűrűjű lúcfenyőkből készültek a legjobb árbócok; 16—24 pár ökör kellett egy-egy ilyen, 30—40 m magas sudár lúcfenyő szálának a kiszállításához.* A vasúti közlekedés és a vezetékek is rengeteg fát emésztenek fel: a háború tehát mindenképpen a fatermelés fokozására int.

LEŠ. 1940. 34—36. sz.

Anderle: A vörös- és lúcfenyő elegye. (*Modrín ve smíšenině smrku.*) 425—426. old.

A szerző tapasztalatai szerint a vörösfenyő sikeres növekvésének a feltételei: a napfény, levegő és a szabad állás.

Trefulka: A tőzeg kihasználása. (*Vynžití rašeliny.*) 449—451. old.

A tőzeg képződését, nyelési és szárítási módját, tűzértékét, valamint a tüzelésen kívül ipari célokra való alkalmazását írja le.

* Horvátországban magam is szemtanúja voltam a krasznói és koszinji karszterdőkben termelt hasonló méretű lúccok tengelyen való szállításának: ott köböztem egy 59.8 m magas jegenyefenyőt is.